

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ДМШ №1 ім. П. Майбороди

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДМШ №1
ім. П. Майбороди

Протокол №1
від 05 вересня 2022р.

_____ Є.Дудник
наказ № 26/1- Д
від 05 вересня 2022р.

**Освітня програма з музичного мистецтва
Полтавська дитяча музична школа №1 імені П. Майбороди
Полтавської міської ради
початкового (елементарного) підрівня
складена на основі типової навчальної програми
«Музичний інструмент електрогітара»**

Полтава
2022

ВСТУП

Навчальна програма з навчальної дисципліни «Музичний інструмент електрогітара» містить загальний нормативний зміст, обсяг та результати навчання учнів початкової мистецької освіти елементарного підрівня музичного спрямування.

Програма встановлює мету, завдання навчальної дисципліни, перелік ключових компетентностей, рекомендовані форми організації освітнього процесу та види навчальних занять, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, рекомендації щодо його проведення, а також критерії оцінювання рівня досягнення результатів навчання. Опанування нормативного змісту типової навчальної програми дає можливість здобувачам освіти застосовувати набуті в процесі навчання компетентності, визначені типовою освітньою програмою з музичного мистецтва (інструментальні класи, електрогітара), у своєму повсякденному житті, а також продовжити навчання на наступному підрівні початкової мистецької освіти за фахом або спорідненим видом мистецтва.

Навчальна програма орієнтована на здобуття початкової музичної освіти елементарного підрівня здобувачами освіти (учнями) у мистецьких школах, а також може бути використана іншими суб'єктами освітньої діяльності, які реалізують програми позашкільної освіти за мистецьким напрямом.

Типова навчальна програма розрахована на 4 роки: програма розрахована на дітей, які розпочинають навчання *в 8-9 років* (3-4 класи початкової загальноосвітньої школи), а також може бути реалізована в навчанні осіб старшого віку, які не мають початкових компетентностей, формування яких передбачене цією типовою навчальною програмою. У разі навчання осіб, старших за 8-9 років, термін навчання для опанування змісту типової навчальної програми може скорочуватись з урахуванням психофізичного розвитку учня/учениці, його/її можливостей, темпу опанування ним/нею нормативного змісту для досягнення результатів навчання, передбачених для четвертого року здобуття освіти на елементарному підрівні. У цьому випадку виклад навчального матеріалу ущільнюється шляхом відведення меншої кількості годин на той чи інший модуль.

Нормативний зміст типової навчальної програми базується на традиціях і сучасних досягненнях української та зарубіжних шкіл гри на електрогітарі, а також

враховує актуальні потреби особистості у творчому самовираженні, формуванні образного мислення та емоційно-естетичного досвіду, заохоченні до самостійної мистецької діяльності. В останні роки завдяки телебаченню, мережі Інтернет, новим засобам звукозапису і звуковідтворення в Україні спостерігається швидке поширення та популяризація нових музичних течій та інструментів, зокрема базового інструмента для виконання сучасної естрадної та рок-музики – електрогітари. Навчальна програма є основою для розроблення викладачем *робочої навчальної програми* з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент електрогітара»**, в якій конкретизується: тематика; послідовність викладу навчального матеріалу; комплекс художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів; заходи поточного контролю та обсяг годин на опанування учнями змісту навчальних модулів відповідно до їх здібностей і можливостей.

Мета та завдання нормативного змісту типової навчальної програмиз навчальної дисципліни «Музичний інструмент електрогітара»

Мета нормативного змісту типової навчальної програми полягає у розвитку художньо-естетичного смаку; формуванні початкових навичок гри відповідної технічної складності на електрогітарі з належним ступенем емоційності; відтворення музичних творів із застосуванням засобів музичної виразності; опануванні навичок колективного музикування як одного з ефективних засобів формування музично-стильових уявлень; набутті навичок сценічної витримки та публічного виступу; виробленні мотивації до самостійного навчання шляхом залучення до пошуку, прослуховування, вивчення та виконання творів музичного мистецтва для гри на електрогітарі.

Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Освітній процес у межах типової навчальної програми здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного контролю (концертів, технічних заліків) та підсумкового контролю (контрольних заходів: академічних концертів, іспитів).

Основною формою занять з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент електрогітара»** є *індивідуальний урок*. У процесі ведення занять практикується індивідуальний підхід до учнів, враховуються вікові психофізіологічні особливості

учнів, індивідуальний темп засвоєння ними навчального матеріалу.

На заняттях застосовуються такі види уроків: поєднання елементів *традиційних уроків* – урок засвоєння нових знань, урок засвоєння і застосування умінь, ціннісно-смісловий урок, урок творчості, урок контролю та корекції; поєднання елементів *нестандартних різновидів уроків* – урок-гра, урок-екскурсія, урок-концерт, урок-вистава, урок-конкурс, урок-квест тощо; проведення *інтегрованих уроків* створює поєднання різних видів пізнавальної і творчої діяльності (зокрема, на засадах внутрішньої предметної та міжпредметної інтеграції); використання навчально-ілюстративного матеріалу та знань з інших дисциплін (фах – музична грамота та практичне музикування, фах – бесіда про мистецтво, фах – колективне музикування).

Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль є оцінюванням прогресу учня/учениці, що дає змогу викладачеві відповідним чином адаптувати освітній процес. Використання поточного оцінювання дозволяє відстежувати особистісний розвиток дитини, хід опанування нею компетентностей освітньої програми та вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію. Поточний контроль досягнення учнями результатів навчання здійснюється переважно у формі публічного виступу. Кожен навчальний модуль містить нормативний зміст типової навчальної програми, об'єднаний певною педагогічною метою (завданням) навчальної дисципліни і передбачає формування в учня/учениці певних компетентностей, набуття яких необхідне для досягнення результатів навчання. Елемент поточного контролю – аналіз помилок, допущених учнем/ученицею, та конкретні вказівки для їх виправлення не постають предметом розгляду на першому році навчання, але стають актуальними на подальших навчальних етапах елементарного підрівня.

Наприкінці кожного навчального року учень/учениця бере участь у контрольних заходах: комплексних контрольних заходах (академічних концертах) – наприкінці 1-2 років навчання, які містять завдання з фаху і з музичної грамоти та практичного музикування; технічному заліку, починаючи з третього року навчання; контрольному заході (академічному концерті) – наприкінці третього року навчання (тільки завдання з фаху); підсумковому контрольному заході (іспиті) – наприкінці

четвертого року навчання (тільки завдання з фаху).

Під час проведення **комплексного контрольного заходу** (академічного концерту) на першому та другому роках навчання комісія, яка складається з викладачів фаху, які вербально оцінюють індивідуальні досягнення учня/учениці за поточний рік.

Прослуховування учнів під час **контрольного заходу** (академічного концерту) наприкінці третього року навчання відбувається в присутності викладача/викладачів музично-теоретичних дисциплін для обговорення індивідуального розвитку кожного/кожної учня/учениці. Оцінювання виступу в балах на контрольних заходах відбувається, починаючи із третього року навчання.

Підсумковий контроль результатів опанування типової навчальної програми «Музичний інструмент електрогітара» за елементарним підрівнем здійснюється на **підсумковому контрольному заході (іспиті)**. Оцінювання на завершальному етапі передбачає співставлення досягнень учня/учениці з конкретними результатами навчання відповідно до компетентностей, визначених типовою навчальною програмою на кінець четвертого року навчання. Виступ учнів оцінює комісія з викладачів фаху.

Вимоги до матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу

Для результативного проведення занять з навчальної дисципліни «Музичний інструмент електрогітара» відповідні приміщення (класи) мають бути забезпечені необхідним набором **обов'язкових** матеріально-технічних засобів: музичними інструментами – електрогітарами, комбопідсилювачем, інструментальним кабелем, медіаторами, стільцями, столом (0,6х1,0м), шафою, пюпітром для нот, метрономом з тюнером, стендом для наочних посібників, наочними матеріалами, літературою з фаху, методичними зразками та іншими ресурсами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). **Додатково** рекомендується використовувати технічне оснащення: ноутбук/комп'ютер або планшет (смартфон) з колонкою, підставка для ніг тощо. Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб та можливостей мистецької школи.

Розподіл змісту типової навчальної програми за модулями першого року навчання

Перший рік навчання.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Навчальний модуль 1. Формування правильної постановки, базові прийоми гри правою та лівою рукою.</p>	<p>Ознайомлення учня/учениці з інструментом. Історія виникнення електрогітари. Будова інструмента. Назви струн. Правила догляду за гітарою та звуковим обладнанням.</p> <p>Організація постановки.</p> <p>Вправи на відкритих струнах змінним штрихом. Вивчення назв відкритих струн та їх нотне позначення.</p> <p>Хроматичні вправи із застосуванням лівої руки на одній струні змінним штрихом (так звана «гусениця», «павучок»).</p>	<p>Знає будову інструмента, назви струн, правила догляду за електрогітарою.</p> <p>Вміє розрізняти напружене і вільне положення корпусу та рук у положенні сидячи.</p> <p>Вчиться використовувати медіатор.</p> <p>Повторює (грає) за викладачем музичний матеріал на відкритих струнах.</p> <p>Грає вправи на відкритих струнах в повільному темпі, використовуючи тривалості: цілі, половинні, четвертні та восьмі в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Грає хроматичні вправи із застосуванням лівої руки на одній струні змінним штрихом (так звана «гусениця», «павучок»).</p>
<p>Навчальний модуль 2. Робота над формуванням виконавських навичок. Вивчення розташування нот на грифі.</p>	<p>Розвиток навичок гри медіатором.</p> <p>Вивчення звукоряду від ноти «соль» першої октави до ноти «соль» другої октави в нульовій позиції.</p> <p>Вивчення простих мелодій з використанням нот звукоряду від «соль» першої октави до «соль» другої октави в нульовій позиції.</p>	<p>Правильне використання медіаторних штрихів під час виконання вправ та мелодій різними тривалостями.</p> <p>Вивчає звукоряд, запам'ятовує назву та послідовність нот у звукоряді, домагається чистого та щільного звуку.</p> <p>Грає прості мелодії використовуючи вивчені ноти звукоряду від «соль» першої октави до «соль» другої октави в нульовій позиції самостійно та з акомпанементом викладача</p>

<p>Навчальний модуль 3. Вивчення простих акордів. Літерні позначення нот та акордів, початкове уявлення різниці між мажорним та мінорним ладами.</p>	<p>Формування усвідомлення в учнів залежності якості звука від вільного стану виконавського апарату, від місця дотику медіатора до струни та активності пальців лівої руки.</p> <p>Формування початкових виконавських навичок гри в ансамблі.</p> <p>Початок вивчення акордів в стандартній аплікатурі з використанням відкритих струн в нульовій позиції C-Am-C-Am, C-A7-C-A7, C-G7-C-G7, C-D7-C-D7, C-Em-C-Em (літерні позначення за американською нотацією).</p>	<p>Продовжує грати вправу вивчені раніше вправи, вдосконалюючи виконавську техніку.</p> <p>Демонструє початкові навички гри в ансамблі (з викладачем).</p> <p>Вивчає такі акорди: C, Am, A7, D7, G7, Em. Грає такі послідовності акордів: C-Am-C-Am, C-A7-C-A7, C-G7-C-G7, C-D7-C-D7, C-Em-C-Em.</p> <p>У разі потреби використовуємо каподастр на V ладу для полегшення роботи лівої руки.</p>
<p>Навчальний модуль 4. Виконання творчих завдань.</p>	<p>Ознайомлення із загальними музичними штрихами: <i>non legato, legato, staccato</i>.</p> <p>Вивчення ритмічних малюнків з наявністю залігованих нот.</p> <p>Первинні уявлення про лад, тональність.</p> <p>Подальше вивчення акордів та акордових послідовностей: G, A; G-D-G-D, G-A7-G-A7, G-Em-G-Em, G-Am-G-Am, G-C-G-C</p> <p>Правильна організація домашніх занять для досягнення необхідного результату.</p> <p>Підготовка до комплексного контрольного заходу (академічного концерту).</p>	<p>Вчиться використовувати ці штрихи під час виконання вправ та мелодій .</p> <p>Знає, що таке ліга, як вона позначається в тексті та як її відтворити на інструменті.</p> <p>Відрізняє мажорний та мінорний лади.</p> <p>Грає такі нові акорди та послідовності: G, A; G-D-G-D, G-A7-G-A7, G-Em-G-Em, G-Am-G-Am, G-C-G-C</p> <p>Відпрацьовує поставлені викладачем завдання шляхом багаторазових повторень.</p> <p>Виконує на комплексному контрольному заході (академічному концерті) програму з 1-2 різнохарактерних п'єс напам'ять.</p>

*Зазначені мінімально необхідні результати навчання, що досягаються за 1 годину на тиждень з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент електрогітара»**.

Для більш ефективного навчання на початковому етапі рекомендовано додатково використовувати 1 годину з варіативної частини для індивідуальних уроків для підсилення результатів з фаху **«Музичний інструмент електрогітара». Результати навчання повинні містити більший об'єм навчального матеріалу.

Підсумок першого року навчання:

знає будову інструмента, назви струн, правила догляду за електрогітарою та звуковим обладнанням; називає та відтворює на інструменті ноти, що знаходяться на нотному стані в нульовій позиції; знає основні тривалості нот (ціла, половинна, чверть, восьма);

читає з листа і відтворює на інструменті музичний матеріал, що утворюється за допомогою 1-го, 2-го, 3-го та 4-го пальців на струнах в I позиції;

контролює роботу правої та лівої рук; розрізняє напружене і вільне положення корпусу;

демонструє початкові навички гри в ансамблі; вміє концентрувати увагу на поставленому завданні та відпрацьовує їх шляхом багаторазових повторень;

вербально виражає власне емоційне ставлення до прослуханого твору.

**Розподіл змісту типової навчальної програми за
модулями другого року навчання**

<p>Навчальний модуль 2. Ознайомлення з новими акордами та акордовими послідовностями. Пентатоніка a-moll, інтервали ч. 4, ч. 5. та power chords. Робота з метрономом.</p>	<p>Робота над використанням різної сили звука.</p> <p>Починає вивчати такі інтервали: ч. 4, ч. 5. та power chords. Вивчає вертикальну пентатоніку a-moll в V позиції, використовуючи змінний штрих.</p> <p>Вивчає нові акордові послідовності: C-Am-Dm-G7, C-Em-Dm-G7, G-Em-Am-D7.</p> <p>Ознайомлення з метрономом. Дуолі та квартолі в повільному темпі з допомогою метронома.</p> <p>Концертний виступ.</p>	<p>Використовує різну силу звука під час виконання творів, розуміє що таке <i>forte</i>, <i>piano</i>, <i>mezzo piano</i>, <i>mezzo forte</i>.</p> <p>Грає нескладні послідовності використовуючи ч. 4, ч. 5. та power chords. Грає в повільному темпі вертикальну пентатоніку a-moll в V позиції використовуючи змінний штрих.</p> <p>Грає акордові послідовності: C-Am-Dm-G7, C-Em-Dm-G7, G-Em-Am-D7.</p> <p>Грає дуолі та квартолі в повільному темпі з допомогою метронома. Виконує на концерті 1-2 твори напам'ять.</p>
<p>Навчальний модуль 3. Подальше вивчення мінорних пентатонік, нових акордів та акордових послідовностей.</p>	<p>Ознайомлення з пентатонікою a-moll (V позиція) в діагональному напрямку з використанням змінного штриха.</p> <p>Гра дуолями та квартолями вивчених мінорних пентатонік.</p> <p>Вивчає нові акорди та послідовності: B7, E7; G-B7-Em-C, Am-Dm-E7-Am.</p> <p>Ознайомлення з репертуаром відомих виконавців та ансамблів, рекомендованих</p> <p>Концертний виступ.</p>	<p>Грає пентатоніку a-moll (V позиція) в діагональному напрямку з використанням змінного штриха. Вчиться змінювати позиції під час гри.</p> <p>Грає дуолями та квартолями вивчені мінорні пентатоніки.</p> <p>Грає акорди та послідовності: B7, E7; G-B7-Em-C, Am-Dm-E7-Am.</p> <p>Знає та називає репертуар відомих виконавців та ансамблів, рекомендованих викладачем Виконує на концерті 1-2 твори напам'ять.</p>

Навчальний модуль 4. Розвиток навички читання з листа. Елементарні флажолети.	Правильне ритмічне виконання під час розучування вправ та мелодій.	Визначає тривалості нот та пауз в нотних записах та вміє рахувати їх під час гри.
	Трьохоктавна мінорна пентатоніка e-moll від 6-ї відкритої струни.	Виконує трьохоктавну мінорну пентатоніку e-moll від 6-ї відкритої струни.
	Навчання гри тріолями. Використання тріолей в поєднанні з дуолями та квартолями.	Грає вивчені пентатоніки дуолями, тріолями та квартолями.
	Складання плану щоденних домашніх занять.	Вміє визначити загальну кількість необхідного робочого часу для самостійного виконання домашньої роботи, розподілити його протягом дня.
	Використання інструментальної фонограми.	Починає грати з інструментальною фонограмою
	Акомпанемент з вивченими раніше акордами та послідовностями.	Грає акомпанемент до раніше вивчених мелодій.
	Вивчення прийому <i>palm mute</i> .	Використовує прийом <i>palm mute</i> у вправах та музичних творах.
Контрольний захід (академічний концерт).	Виконує на контрольному заході (академічному концерті) 2 твори напам'ять.	

*Зазначені мінімально необхідні результати навчання, що досягаються за 1 годину на тиждень з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент електрогітара»**.

Для більш ефективного навчання на початковому етапі рекомендовано додатково використовувати 1 годину з варіативної частини для індивідуальних уроків для підсилення результатів з фаху **«Музичний інструмент електрогітара».
 Результати навчання повинні містити більший об'єм навчального матеріалу.

Підсумок другого року навчання:

знає розміщення нот в I позиції, види пауз;

знає що таке ліга, як вона позначається в тексті та як її відтворити на інструменті; розуміє залежність якості звуку від розміщення правої руки;

використовує різну силу звуку у виконанні творів; виконує прийоми: *palm mute*.

Розподіл змісту типової навчальної програми за модулями третього року навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Навчальний модуль 1.</p> <p>Вивчення нових технічних прийомів. Подальше вдосконалення технічних навичок.</p>	<p>Блюзові гами a-moll та e-moll від шостої струни у вертикальному напрямку змінним штрихом.</p> <p>Виконання вивчених пентатонік та блюзових гам дуолями, тріолями, квартолями.</p> <p>Вивчення ритмічних малюнків <i>swing</i> та <i>shuffle</i>.</p> <p>Ознайомлення з прийомом баре.</p> <p>Вивчення гри ритмічних фігур в різних стилях (блюз, рок, поп) з використанням синкопованого ритму (<i>swing</i> та <i>shuffle</i>).</p> <p>Гама C-dur акордами: C-Dm-Em-F-G-Am-Bdim-C у нульовій позиції з використанням відкритих струн, окрім акорду F, який виконується за допомогою прийому баре.</p>	<p>Грає блюзові гами a-moll та e-moll від шостої струни у вертикальному напрямку змінним штрихом.</p> <p>Грає вивчені пентатоніки та блюзові гами дуолями, тріолями, квартолями з допомогою метронома.</p> <p>Використовує <i>swing</i> та <i>shuffle</i> під час виконання вправ та композицій.</p> <p>Використовує вивчені акордові аплікатури в поєднанні з прийомом баре (мажорні та мінорні).</p> <p>Грає простий акомпанемент, використовуючи ритмічні фігури в різних стилях (блюз, рок, поп) з використанням синкопованого ритму (<i>swing</i> та <i>shuffle</i>).</p> <p>Виконує гаму C-dur акордами: C-Dm-Em-F-G-Am-Bdim-C в нульовій позиції з використанням відкритих струн у висхідному та низхідному напрямку. Розуміє як будується мажорна гама.</p>

<p>Навчальний модуль</p> <p>2. Розвиток координації рук та удосконалення штрихової техніки.</p>	<p>Блюзові гами a-moll та e-moll (на 3 октави) від 6-ї струни в діагональному напрямку змінним штрихом медіатора.</p> <p>Виконання вивчених пентатонік та блюзових гам дуолями, тріолями, квартолями та синкопованими дуолями (<i>swing, shuffle</i>).</p> <p>Гама G-dur акордами в нульовій позиції з використанням відкритих струн: G-Am-Bm-C-D-EmF#dim-G</p> <p>Виконання гам C-dur та G-dur з використанням різних ритмічних малюнків.</p> <p>Ознайомлення різними видами септакордів у нульовій позиції з відкритими струнами: C7, D7, E7, G7, A7, B7; Cmaj7, Dmaj7, Gmaj7, Amaj7.</p> <p>Концертний виступ.</p>	<p>Виконує блюзові гами a-moll та e-moll (на 3 октави) від 6-ї струни в діагональному напрямку змінним штрихом медіатора. Грає вивчені пентатоніки та блюзові гами дуолями, тріолями, квартолями та синкопованими дуолями (<i>swing, shuffle</i>) з метрономом.</p> <p>Виконує гаму G-dur акордами в нульовій позиції з використанням відкритих струн у висхідному та низхідному напрямку.</p> <p>Грає гами C-dur та G-dur з використанням різних ритмічних малюнків з допомогою метронома, розуміючи, як впливає співвідношення різних тривалостей та пауз на роботу правої руки.</p> <p>Грає різні види мажорних септакордів у нульовій позиції з відкритими струнами: C7, D7, E7, G7, A7, B7; Cmaj7, Dmaj7, Gmaj7, Amaj7. Виконує акордові послідовності з використанням цих акордів, наприклад: Dmaj7-Amaj7-Cmaj7-Gmaj7.</p> <p>Виконує на концерті 2 твори напам'ять.</p>
---	---	--

<p>Навчальний модуль 3.</p> <p>Ознайомлення зі змінами позицій. Продовження вивчення гам та акордів. Подальше вдосконалення гри правою рукою.</p>	<p>Ознайомлення з поняттям позиційності та змінами позицій. Вивчення хроматичної гами від ноти «мі» в три октави, починаючи від 6-ї відкритої струни.</p> <p>Вивчення гами C-dur у дві октави, починаючи з 6-ї струни у вертикальному напрямку. Гама G-dur у дві октави, починаючи з 6-ї струни у вертикальному напрямку.</p> <p>Виконання двохоктавних гам C-dur та G-dur дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p> <p>Подальше вдосконалення прийому баре. Гра гам C-dur та G-dur з використанням прийому баре в різних позиціях.</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>Грає хроматичну гаму від ноти «мі» в три октави, починаючи від 6-ї відкритої струни, використовуючи змінний штрих медіатора.</p> <p>Грає гами C-dur у дві октави починаючи з 6-ї струни у вертикальному напрямку. Гама G-dur у дві октави починаючи з 6-ї струни у вертикальному напрямку.</p> <p>Грає двохоктавні гами C-dur та G-dur дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i> з метрономом.</p> <p>Виконує гами C-dur та G-dur з використанням прийому баре в різних позиціях.</p> <p>Грає всі вивчені гами дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p>
<p>Навчальний модуль 4.</p> <p>Удосконалення змін позицій. Продовження роботи над якісним звуковидобуванням.</p>	<p>Вертикальні двохоктавні гами в натуральному мінорі: amoll (від 6-ї струни) та e-moll (від 5-ї струни).</p> <p>Гра дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>. вивчених гам: пентатоніки, блюзові, мажорні та мінорні.</p> <p>Ознайомлення з прийомами <i>pool</i> та <i>hammer</i>.</p> <p>Ознайомлення з прийомом арпеджіо. Гра нескладних арпеджіо з використанням вивчених акордових послідовностей.</p> <p>Контрольний захід (академічний концерт).</p>	<p>Грає вертикальні двохоктавні гами в натуральному мінорі: a-moll (від 6-ї струни) та e-moll (від 5-ї струни).</p> <p>Виконує всі вивчені гами різними ритмічними малюнками: дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p> <p>Використовує аплікатури вивчених гам під час розучування та виконання інструментальних композицій. Грає вправи з використанням прийомів <i>pool</i> та <i>hammer</i>.</p> <p>Вчиться використовувати прийоми <i>pool</i> та <i>hammer</i> невеликих фразах та патернах.</p> <p>Виконує нескладні арпеджіо, контролюючи роботу правої руки. Вчиться акомпанувати за допомогою прийому арпеджіо.</p> <p>Виконує на контрольному заході (академічному концерті) 2 твори напам'ять.</p>

Підсумок третього року навчання:

грає вивчені хроматичні, блюзові, мажорні та мінорні гами, пентатоніки на дві та три октави;

грає гами різним ритмічним малюнками; вивчає прийом баре;

грає в стандартній аппікатурі мажорні, мінорні акорди, а також мажорні септакорди в нульовій позиції з використанням відкритих струн;

грає гами акордами в тональностях C-dur та G-dur, як в I, так і в інших позиціях з використанням прийому баре; розуміє необхідність обов'язкового вивчення гам, вправ та етюдів;

вміє підібрати на слух акомпанемент до знайомих нескладних мелодій; вивчає гру інтервалами на електрогітарі;

використовує прийоми *pull* та *hammer* під час виконання вправ та інструментальних композицій.

Розподіл змісту типової навчальної програми за модулями четвертого року навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Навчальний модуль 1. Робота над розвитком техніки для виконання творчих завдань.</p>	<p>Вивчення гами C-dur у дві октави аппікатурою 3+3 від шостої струни.</p> <p>Навчається грати гаму C-dur у дві октави аппікатурою 3+3 від шостої струни дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p> <p>Подальше вдосконалення роботи правої руки змінним штрихом медіатора.</p> <p>Ознайомлення з використанням таких звукових ефектів як: <i>overdrive</i>, <i>distortion</i>, <i>delay</i>.</p> <p>Використання демпфірування для досягнення чистоти та якості звучання.</p> <p>Вивчення нових акордів: E9, F9, D9, G9.</p>	<p>Виконує гаму C-dur у дві октави аппікатурою 3+3 від шостої струни повільному темпі.</p> <p>Виконує гаму C-dur у дві октави аппікатурою 3+3 від шостої струни дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p> <p>Вміє свідомо опрацьовувати гами, вправи та етюди, виправляє неякісне звучання.</p> <p>Використовує такі звукові ефекти як: <i>overdrive</i>, <i>distortion</i>, <i>delay</i>.</p> <p>Застосовує демпфірування для досягнення чистоти та якості звучання.</p> <p>Виконує такі акорди як: E9, F9, D9, G9.</p>

<p>Навчальний модуль 2. Продовження роботи над технічним розвитком та формуванням художньообразного іслення.</p>	<p>Вивчення нових гам акордами: D-Em-F#m-G-A-Bm-C#dim-D; A-Bm-C#m-D-E-F#mG#dim-A (V позиція).</p> <p>Вивчення аплікатур великих та малих септакордів з використанням прийому बारे в різних позиціях.</p> <p>Продовження роботи над фразуванням, інтонуванням та змістовими наголосами.</p> <p>Гама C-dur септакордами з використанням прийому बारे в горизонтальному напрямку (основний звук на 5-ій струні): Cmaj7-Dm7-Em7-Fmaj7- Gmaj7-Am7-Bdim-Cmaj7.</p> <p>Самостійна робота над технічними прийомами.</p> <p>Контрольний захід (академічний концерт).</p>	<p>Виконує гами акордами: D-Em-F#m-G-A-Bm-C#dim-D; A-Bm-C#m-D-E-F#m-G#dim-A (V позиція).</p> <p>Знає аплікатури великих та малих септакордів з використанням прийому बारे в різних позиціях.</p> <p>Вчиться грати стабільно та емоційно.</p> <p>Виконує гаму C-dur септакордами з використанням прийому बारे в горизонтальному напрямку (основний звук на 5-ій струні): Cmaj7-Dm7-Em7-Fmaj7- Gmaj7-Am7-Bdim-Cmaj7.</p> <p>Свідомо опрацьовує гами, вправи та етюди.</p> <p>Вміє під час самостійної роботи першочергово працювати над важкими місцями в доступному темпі з метрономом.</p> <p>Виконує на контрольному заході (академічному концерті) 2 твори напам'ять.</p>
<p>Навчальний модуль 3. Накопичення виконавських навичок, удосконалення слухомоторної координації.</p>	<p>Вивчення двохоктавної гами a-moll (натуральний), починаючи з шостої струни аплікатурою 3+3 дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p> <p>Вдосконалення навички гри з інструментальною фонограмою та в ансамблі.</p> <p>Вивчення нових гам акордами: E-F#m-G#m-A-B-C#m-D#dim-E; F-Gm-Am-Bb-C-Dm-Edim-F; Bb-Cm-Dm-Eb-F-Gm-Adim-Bb (в VI позиції).</p>	<p>Грає двохоктавну гаму a-moll (натуральний), починаючи з шостої струни аплікатурою 3+3 дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i>.</p> <p>Вчиться грати з інструментальною фонограмою та в ансамблі.</p> <p>Виконує гами акордами: E-F#m-G#m-A-B-C#m-D#dim-E; F-Gm-Am-Bb-C-Dm-Edim-F; Bb-Cm-Dm-Eb-F-Gm-Adim-Bb (в VI позиції).</p>

	<p>Гра в різних тональностях таких акордових послідовностей: I-VI-II-V; I-III-II-V; I-IV-V-I.</p> <p>Виконання цих послідовностей різними ритмічними малюнками.</p> <p>Використання вивчених гам, акордів, послідовностей під час самостійного підбору акомпанементу.</p> <p>Бере участь у відкритому академічному концерті.</p>	<p>Грає в різних тональностях такі акордові послідовності: I-VI-II-V; I-III-II-V; I-IV-V-I.</p> <p>Виконує ці послідовності різними ритмічними малюнками.</p> <p>Використовує вивчені гами, акорди, послідовності під час самостійного підбору акомпанементу.</p> <p>Виконує 1-2 твори за власним вибором учня.</p>
<p>Навчальний модуль 4. Вивчення нових технічних прийомів. Продовження опанування можливостей звукопідсилювальної апаратури.</p>	<p>Вивчення прийомів трель, форшлаг.</p> <p>Використання різних тембрових особливостей звукопідсилювальної апаратури для розкриття художнього змісту творів.</p> <p>Виконання вивчених гам від нот: G, A, B, C, D, E на шостій струні дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i> із поступовим прискоренням темпу.</p> <p>Ознайомлення з прийомом let ring.</p> <p>Підсумковий контрольний захід (іспит).</p>	<p>Виконує прийоми трель, форшлаг у вправах та в композиціях. Знає як вони позначаються.</p> <p>Використовує різні темброві особливості звукопідсилювальної апаратури для розкриття художнього змісту творів.</p> <p>Виконує вивчені гами від нот: G, A, B, C, D, E на шостій струні дуолями, тріолями, квартолями, <i>shuffle</i> із поступовим прискоренням темпу.</p> <p>Використовує прийом let ring під час гри вправ та інструментальних композицій.</p> <p>На підсумковому контрольному заході (іспиті) виконує 2 різнохарактерні п'єси.</p>

Підсумок четвертого року навчання:

знає розташування нот на грифі; знає, що таке хроматизм, мелізми;

знає темброві особливості в різних творах;

розуміє як залежить якість та сила звуку від активності правої руки;

знає як позначаються в нотах та відтворює на інструменті штрихи *pizzicato*, *legato*, *legato*, *staccato*;

виконує двохоктавні мажорні та мінорні гами в різних вивчених

аплікатурах; грає пентатоніки, блюзові та хроматичні гами від нот «ля» та «мі» на шостій струні, читає нескладні музичні фрази та мелодії з листа;

грає гами акордами в тональностях: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, Bb-dur;

застосовує засоби музичної виразності (динаміка, темп, агогіка тощо) для відтворення характеру та художнього образу музичного твору;

здійснює слуховий контроль якості звуку та корегує його в разі потреби;

на підсумковому контрольному заході (іспиті) виконує 2 різнохарактерні твори твори напам'ять.

Критерії оцінювання рівня досягнення результатів навчання

Запропоновані критерії оцінювання учня/учениці дозволяють виявити динаміку процесів, пов'язаних з віковими змінами, рівнем досягнень, результатів навчання за типовою навчальною програмою **«Музичний інструмент електрогітара»**.

Викладачам під час організації освітнього процесу рекомендується створювати для учня/учениці ситуацію успіху, коли виконання завдання максимально розкриває можливості учня/учениці. Важливим є схвалення навіть незначних досягнень.

Навчальні досягнення учня/учениці першого-другого років навчання підлягають вербальному оцінюванню. Для оцінювання учнів пропонується система з чотирьох рівнів:

«має значні успіхи» – високий рівень;

«демонструє помітний прогрес» – достатній рівень;

«досягає результату за допомогою викладача» – середній рівень; «ще потребує уваги і допомоги» – початковий рівень.

На третьому-четвертому роках навчання досягнення учнів оцінюються як вербально, так і в балах за 12-ти бальною шкалою.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня: початковий (1-3 бали); середній (4-6 бали); достатній (7-9 балів); високий (10-12 балів).

Для здійснення оцінювання пропонуємо використовувати **Свідоцтво досягнень**, яке надає батькам і учню/учениці зрозумілий та структурований зворотний зв'язок про його/її навчальний поступ, набуття компетентностей під час навчального року.